

HNS METKOVIĆ

Elektrana-toplana na plin u Metkoviću i termoelektrana na ugljen u Pločama?

Koristim priliku iznijeti službeni stav HNS-a Metković po pitanju planova izgradnje termoelektrane na ugljen u Pločama i plinske elektrane-toplane u Metkoviću. Uzimajući u obzir da su građani slabo informirani o ovim temama, cilj mi je, temeljem prikupljenih informacija predočiti građanima moguće probleme i opasnosti koje uočavamo u ovim projektima.

Ne želimo se služiti jeftinim politikanstvom, niti političkim licemjerem i spinovima, čiji smo svjedoci posljednjih dana. Smatramo da ovako ozbiljne teme zaslužuju ozbiljne rasprave u kojima bi političari trebali osjećati visoki stupanj odgovornosti i ozbiljno se odnositi prema njima. Čini mi se da se počinjemo igrati sa projektima elektrana, pri tome ne razmišljajući o ozbiljnosti ovih tema i projekata čije će posljedice još desetljećima osjećati njihovi građani i da o tim odlukama ovisi kakva će nam biti zajednička budućnost i u kojem smjeru ćemo se razvijati.

TERMO-ELEKTRANA NA UGLJEN U PLOČAMA?

Postrojenje elektrane ukupne snage 1600 MW (2 x 800 MW) trebalo bi biti smješteno na mikrolokaciji zaljevu Dobrogošće pored Ploča i zauzimalo bi ukupnu površinu od 45 ha. Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije na tom prostoru trenutno ne predviđa izgradnju termoelektrane, već je isto rezervirano za razvoj turizma. Maksimalni kapacitet termoelektrane po procjenama iznosi 3,5 milijuna tona ugljena godišnje, a procjenjena vrijednost investicije iznosi 2,5 milijarde eura.

Investitori su već naveli određene prednosti ovoga projekta, poput otvaranja 350 novih radnih mjesta, gospodarskog razvoja i ostaloga. Ali, postoje određena pitanja čiji odgovori ne moraju ići u prilog ovom projektu.

Naime, osnovni problem je u uporabi ugljena, tj. nusproizvodima koje termoelektrane na ugljen proizvode. Pored tog, ono što danas predstavlja još veći problem jest način njegova skladištenja. Nije dopustivo ugljen skladištiti na otvorenom prostoru, već bi se za to trebali osigurati potpuno zatvoreni skladišni kapaciteti. U protivnom, ugljen skladišten na otvorenom predstavlja prijetnju zdravlju ljudi i okolišu.

Drugi problem koji se pojavljuje kod navedene termoelektrane na ugljen su aero zagađenja. Temeljem dostupnih informacija najproblematičniji su dušikovi oksidi, krute čestice, sumpor i ugljikovi oksidi koji se izbacuju u zrak. Za sve navedene štetne tvari predviđaju se postrojenja s ciljem odsumporavanja i redukcije štetnih tvari, ali pitanje je u kojoj mjeri. Navedene tvari izrazito su štetne za ljudsko zdravlje, okoliš i poljoprivredu i ne mogu se u potpunosti ukloniti.

Treći problem jest opskrba termoelektrane tehnološkom vodom za hlađenje. U ovome slučaju medij za hlađenje jest morska voda, što znači da termoelektrana preuzima hladnu morsku vodu, koja se pritom zagrijava, te se zagrijava vraća natrag u more. Posljedica jest da na toj mikrolokaciji dolazi do određenog povećanja temperature mora, koji može dovesti do značajnih promjena u flori i fauni podmorja.

Četvrti problem su nusproizvodi termoelektrane. Predviđa se da će termoelektrana Ploče godišnje proizvoditi 475.000 tona pepela, 68.000 tona šljake te 345.000 tona gipsa. Dio tih nusproizvoda može se koristiti u građevini, ali dobar dio toga morati će se i adekvatno deponirati. Osnovno je pitanje gdje i kako? Ovo su samo godišnje količine. Razmišljamo li dugoročno ovdje se radi o ogromnim količinama opasnog deponiranog materijala.

Upravo temeljem ovih činjenica izražavamo sumnju u opravdanost ovoga projekta. Smatramo da ovaj projekt ne predstavlja dovoljnu korist za građane doline Neretve u odnosu na štetu koju bi mogao učiniti i potencijalne opasnosti koje donosi. Posebno iskazujemo ljutnju i razočaranost načinom prezentacije ovoga projekta u javnosti. Mi se ne protivimo novim tehnologijama i gospodarskom razvoju, ali želimo znati činjenice i imati točne informacije.

Želimo napomenuti da ako javno raspravljamo o prihvatljivosti projekta termoelektrane u Pločama s aspekta utjecaja na okoliš onda to nije samo stvar grada Ploča već i svih stanovnika doline Neretve pa i šire. Svi mi kao građani, pa i političari, imamo pravo izraziti svoje stajalište i ukazati na potencijalne probleme koje kao laici u energetici i zaštiti okoliša uočavamo a koje nas se izravno ili neizravno tiču, uzimajući u obzir činjenicu da će u konačnici odlučivati stručnjaci, rezultati studije na utjecaj okoliša, Dubrovačko-neretvanska županija te građani grada Ploča.

PLINSKA ELEKTRANA-TOPLANA U METKOVIĆU?

Projekt elektrane-toplane na plin u Metkoviću, koju nam prezentira aktualna vlast grada Metkovića, izaziva bar nedoumice. Osnovni je problem nedostatak informacija i konkretnih materijala.

Može li nam itko objasniti o kojoj vrsti elektrane-toplane je riječ? Radi li se o plinskoj termoelektrani, plinskoj kogeneracijskoj elektrani ili pak o nečemu trećem? Ako se već za resurs spominje plin, onda se pitamo o kojem se plinu kao resursu radi i kako se misli „dovesti“ plin do buduće elektrane? Je li u pitanju zemni plin (metan) čija distribucija ovisi isključivo o daljnjoj gradnji jadranskog dijela plinovoda koji bi u budućnosti trebao obuhvatiti i plinifikaciju doline Neretve, o mješavini plina i zraka ili pak o nečemu trećem? Ako se radi o zemnom plinu, je li realno očekivati plinifikaciju doline Neretve u slijedećih 10 do 15 godina? Uzmimo u obzir slijedeće činjenice; južni krak magistralnog plinovoda već je prošao gradove Zadar, Šibenik i Split. Bez obzira na to niti jedan od tih gradova nije realizirao plinifikaciju područja, iz jednostavnog razloga što gradovi iz perspektive urbanističkih planova, katastra kao i drugih čimbenika (cijena priključaka i plina) nisu spremne na takav značajan zahvat na infrastrukturi. Drugi problem je što još uvijek ne postoji financijsko opravdanje zašto bi se krenulo u daljnji razvoj plinovoda prema Dubrovniku i dolini Neretve. Sve ovo spominjem kako bih ukazao da nije realno očekivati skorou plinifikaciju doline Neretve. Također, studije isplativosti ulaganja u plinske elektrane u Europi ukazuju na činjenicu da plinske elektrane jednostavno nisu isplative zbog same cijene plina.

Koje su prednosti plinske elektrane-toplane u Metkoviću i kakve koristi će građani imati od toga? Ako se radi o plinskoj termoelektrani kako se misli osigurati tehnološka vodu za taj projekt i otkud ta voda? Ako se istovremeno radi i o toplani koja nakon elektrane, predstavlja drugi značajan zahvat u prostoru kako bi se građanima u konačnici i dostavila toplina, kakve su procjene roka realizacije ovoga projekta? Govorimo li o 20, 50 ili 100 godina? Kada će se uopće ispuniti svi preduvjeti koji bi

omogućili realizaciju ovog projekta? Postoje li za ovaj projekt izrađene studije isplativosti, studije utjecaja na okoliš, idejni projekti, odnosno bilo kakvi materijali koji bi nama građanima pobliže objasnili što se zapravo želi graditi i s kojim posljedicama?

Poštovani gospodine gradonačelnice, što je prioritet grada Metkovića i je li grad Metković ikada izradio energetske strategije? Po vašem mišljenju, što su energetske prednosti a što nedostaci grada Metkovića?

Ako su naši prioriteti poljoprivreda i turizam (ne znam jesu li ali mislim da bi trebali biti) uz koje će se nasloniti prirodne ljepote, budući park prirode, za kojeg se i osobno zalažete, brendiranje doline Neretve, našeg turizma, proizvoda i usluga, onda bi uz to trebali ići i obnovljivi izvori energije. Sunce i vjetar. Koliko puta se treba ponoviti da Metković ima jedan od najboljih indeksa sunčeve energije gledajući na cijelu Europu. Zašto ne koristimo obnovljive izvore energije koje pritom ne predstavljaju opasnost i prijetnju za okoliš i ne ugrožavaju naše primarne djelatnosti.

Uzimajući u obzir da zapravo ništa ne znamo o spomenutom projektu, bilo bi dobro da u cilju detaljnog informiranja građana organizirate javne tribine, radne sastanke ili pak javne rasprave koje bi građankama i građanima Metkovića približile spomenutu temu koja zadire u javni interes, a sve u nadi da jednog dana aktivno sudjeluju u odlučivanju žele li plinsku elektranu-toplanu u svom gradu ili ne.

Po informacijama kojima trenutno raspolažemo smatramo da je projekt plinske elektrane-toplane u Metkoviću neozbiljan i nerealan, ekonomski neopravdan i neisplativ, potencijalno štetan za okoliš i građane grada Metkovića, izrazito rizičan zbog nedostatka osnovnih resursa i infrastrukture te ga ne smatramo prioritarnim. Također, smatramo da je spominjanje potencijalnog projekta elektrane na plin kao projekta od interesa za grad Metković čisti gubitak vremena.

Sa poštovanjem,

Vinko Dragović

predsjednik HNS-a Metković